

Briuselis, 2020 03 04
COM(2020) 80 final

2020/0036 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema ir iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas)**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Komunikate „Europos žaliasis kursas“¹ paskelbta nauja ES augimo strategija, kuria siekiama pertvarkyti ES taip, kad jos visuomenė būtų teisinga ir klestėtų, kad būtų gerinama dabartinių ir būsimų kartų gyvenimo kokybė ir turėtų modernią ir konkurencingą ekonomiką, kurioje efektyviai naudojami ištekliai ir kurioje 2050 m. grynasis išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis būtų lygus nuliui, o jos augimas būtų atsietas nuo išteklių naudojimo. Komunikate „Europos žaliasis kursas“ dar kartą patvirtinamas Komisijos užmojis pasiekti, kad iki 2050 m. Europa taptų pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu.

Kova su klimato kaita yra neatidėliotinas uždavinys. Atmosfera šyla ir tokio šilimo poveikį gyventojai jaučia jau dabar. Europos piliečiai klimato kaitą laiko rimta problema ir nori, kad būtų imamasi aktyvesnių veiksmų². Klimato kaita daro vis didesnę poveikį ne tik mūsų sveikatai ir maisto sistemoms, bet ir mūsų planetos ekosistemoms bei biologinei įvairovei. Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos (IPCC) specialiojoje ataskaitoje dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, poveikio ir susijusių visuotinių ŠESD išmetimo scenarijų patvirtinama, kad didėjant vidutinei pasaulio temperatūrai sparčiai didėja klimato kaitos poveikis, ir nurodoma, kad temperatūrai pakilus tik 2 °C poveikis pasauliui dėl klimato kaitos jau būtų didžiulis. Joje įvertinta, kad norint neleisti temperatūrai pakilti daugiau kaip 1,5 °C, apie 2050 m. visame pasaulyje turi būti užtikrintas nulinis grynasis išmetamas CO₂, o kiek vėliau šiame amžiuje ir visų kitų ŠESD kiekis. Atsižvelgdama į šį neatidėliotiną uždavinį, ES nori imtis aktyvesnių veiksmų ir tapti pavyzdžiu pasauliui iki 2050 m. neutralizuodama poveikį klimatui visuose ekonomikos sektoriuose ir iki tų metų kompensuodama ne tik likusį CO₂ kiekį, bet ir išmetamą visų kitų ŠESD kiekį, kaip išdėstyta komunikate „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“³ ir kaip patvirtinama komunikate „Europos žaliasis kursas“.

Ilgalaikį ES poveikio klimatui neutralumo tikslą patvirtino tiek Europos Parlamentas, tiek Europos Vadovų Taryba.

Europos Parlamentas ES tikslą iki 2050 m. užtikrinti nulinių grynąjį išmetamą ŠESD kiekį patvirtino savo 2019 m. kovo 14 d. rezoliucijoje dėl klimato kaitos⁴. Savo 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliucijose jis pabrėžė, kad Sąjunga, kaip pasaulio lyderė, kartu su kitomis stipriausios ekonomikos šalimis turi stengtis kuo anksčiau ir ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti nulinių grynąjį išmetamą ŠESD kiekį⁵, ir paskelbė, kad klimato ir aplinkos padėtis yra kritinė⁶. Be to,

¹ COM(2019) 640 *final*.

² Remiantis 2019 m. balandžio mėn. specialiąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 490 „Klimato kaita“, 93 proc. ES piliečių klimato kaitą laiko rimta problema ir didžioji dauguma ES gyventojų nori, kad būtų imamasi aktyvesnių kovos su klimato kaita veiksmų.

³ COM(2018) 773 *final*.

⁴ 2019 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliucija „Klimato kaita. Europos strateginė ilgalaikė vizija siekiant klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralaus poveikio klimatui ekonomikos pagal Paryžiaus susitarimą“ (2019/2582(RSP)).

⁵ 2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl 2019 m. Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijos Madride (Ispanija) (COP 25) (2019/2712(RSP)).

Europos Parlamentas paragino Komisiją visapusiškai įvertinti visų atitinkamų teisės aktų ir biudžeto pasiūlymų poveikį klimatui bei aplinkai ir užtikrinti, kad jie visiškai derėtų su tikslu apriboti visuotinį atšilimą, kad jis nesiektų 1,5 °C, ir tais pasiūlymais nebūtų prisidedama prie biologinės įvairovės nykimo, taip pat kad būtų įgyvendinta plataus masto žemės ūkio, prekybos, transporto, energetikos ir infrastruktūros investicijų politikos reforma. Savo 2020 m. sausio 15 d. rezoliucijoje dėl Europos žaliojo kurso Europos Parlamentas paragino, kad būtinas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui visuomenės įvyktų ne vėliau kaip 2050 m. ir tai taptų Europos sėkmės istorija⁷.

Europos Vadovų Tarybos 2019–2024 m. strateginėje darbotvarkėje poveikį klimatui neutralizuojančios, žalios, teisingos ir socialinės Europos kūrimo uždavinys nustatytas kaip vienas iš keturių pagrindinių prioritetų⁸. Atsižvelgdama į naujausius turimus mokslinius duomenis ir poreikį sustiprinti pasaulinius klimato politikos veiksmus ir vadovaudamasi Paryžiaus susitarimo⁹ tikslais, Europos Vadovų Taryba savo 2019 m. gruodžio 12 d. išvadose patvirtino tikslą iki 2050 m. neutralizuoti ES poveikį klimatui. Europos Vadovų Taryba pripažino, kad reikia sukurti galimybių atveriančią sistemą ir kad pertvarkos procesui reikės didelių viešojo ir privačiojo sektorių investicijų. Be to, Europos Vadovų Taryba padarė išvadą, kad su poveikio klimatui neutralumo tikslu turi būti suderinami ir jį įgyvendinti turi padėti visi atitinkami ES teisės aktai ir politika, kartu laikantis vienodų sąlygų principo, ir paprašė Komisijos išnagrinėti, ar dėl to reikia koreguoti dabartines taisykles.

ES sukūrė išsamią politikos programą, skirtą išmetamam ŠESD kiekiui mažinti. Siekdama neutralizuoti poveikį klimatui, ji jau pradėjo modernizuoti ir pertvarkyti ekonomiką. 1990–2018 m. joje išmetamas ŠESD kiekis sumažėjo 23 proc.¹⁰, nors ekonomika išaugo 61 proc. Tikėtina, kad pagal dabartinę politiką išmetamas ŠESD kiekis iki 2050 m. bus sumažintas tik 60 proc., todėl norint neutralizuoti poveikį klimatui reikia nuveikti daug daugiau – būtina imtis papildomų veiksmų ir prie jų turės prisidėti kiekvienas sektorius.

Todėl šiuo pasiūlymu siekiama nustatyti ES poveikio klimatui neutralizavimo sistemą. Juo siekiama nurodyti kryptį nustatant poveikio klimatui neutralizavimo scenarijų ir suteikti daugiau tikrumo įmonėms, darbuotojams, investuotojams ir vartotojams bei padidinti jų pasitikėjimą ES įsipareigojimu, taip pat užtikrinti skaidrumą ir atskaitomybę, taip remiant gerovę ir darbo vietų kūrimą. Todėl šiuo pasiūlymu, vadovaujantis IPCC ir Tarpvyriausybinės mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) pateiktais mokslinių tyrimų rezultatais, siekiama ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą nustatyti teisės aktuose ir prisidėti prie Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos – įskaitant jo ilgalaikį tikslą užtikrinti, kad pasaulio temperatūros didėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir dėti pastangas, kad jos didėjimas nesiektų 1,5 °C, – įgyvendinimo. Be to, juo siekiama prisidėti prie darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo. Pasiūlyme taip pat numatomos Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo iki 2050 m. trajektorijos nustatymo sąlygos, reguliarus poveikio klimatui neutralizavimo pažangos ir nustatytos trajektorijos užmojo masto vertinimas, taip pat mechanizmai, taikytini nepakankamos pažangos arba nesuderinamumo su ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslu atveju.

⁶ 2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties (2019/2930(RSP)).

⁷ 2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso (2019/2956(RSP)).

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024-en.pdf>.

⁹ Susitarimą ES ratifikavo 2016 m. spalio 5 d. ir jis įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d.

¹⁰ Vertinant visus ekonomikos sektorius, išskyrus tarptautinę laivybą (SWD(2019) 396).

Nepaisant pastangų mažinti išmetamą ŠESD kiekį, klimato kaita jau daro ir toliau darys poveikį ES aplinkai, piliečiams ir ekonomikai. Todėl būtini nuolatiniai ir platesnių užmojų prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmai, įskaitant didesnes pastangas prisitaikyti prie klimato kaitos bei stiprinti atsparumą, užtikrinti prevenciją ir pasirengimą, ir teisingos pertvarkos užtikrinimo veiksmai.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymu siekiama papildyti esamą politikos programą nustatant ilgalaikę veiksmų kryptį ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą įtvirtinant ES teisėje, didinant prisitaikymo prie klimato kaitos pastangas, įdiegiant trajektorijos iki 2050 m. nustatymo ir peržiūros procesą, numatant reguliary vertinimą ir procedūrą, kuri būtų taikoma nepakankamos pažangos ar nesuderinamumo atvejais. Jame taip pat nustatoma užduotis Komisijai peržiūrėti esamą politiką ir Sąjungos teisės aktus, kad jie derėtų su poveikio klimatui neutralumo tikslu ir nustatyta trajektorija. Įtraukus susijusius pakeitimus į Reglamentą (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, užtikrintas suderinamumas su tuo reglamentu. Priimtos kelios kitos Europos žaliojo kurso iniciatyvos, kaip antai Europos žaliojo kurso investicijų planas¹¹ ir Reglamento, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas¹², pasiūlymas. Šiuo metu rengiamos kitos iniciatyvos, padėsiančios įgyvendinti šio reglamento tikslus, kaip antai nauja platesnio užmojo ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija, ruošiamas skelbti Europos klimato paktas, ES pramonės strategija, kuria siekiama spręsti dvejopą – ekologiškos ir skaitmeninės transformacijos – uždavinį, naujas žiedinės ekonomikos veiksmų planas ir tvaraus finansavimo strategija, pagal kurią į įmonių valdymo sistemą toliau integruojamas tvarumo aspektas.

Kad būtų užtikrintas ryšys su esamomis politikos priemonėmis, taikomomis atsižvelgiant į 2030 m. perspektyvą, Komisija turėtų įvertinti poreikį nustatyti aukštesnį Sąjungos 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą ir dėl jo pateikti pasiūlymų, kad jis derėtų su 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslu. Iki 2020 m. rugsėjo mėn. Komisija pateiks įvertinto poveikio planą, kaip atsakingais veiksmais iki 2030 m. pasiekti aukštesnį tikslą – bent 50 proc. sumažinti ES išmetamą ŠESD kiekį ir priartėti prie tikslo šį kiekį sumažinti 55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu. Komisija pateiks pasiūlymą atitinkamai iš dalies pakeisti šį reglamentą ir iki 2021 m. birželio mėn. peržiūrės bei prireikus pasiūlys persvarstyti visas atitinkamas susijusias politikos priemones.

Dėl 2030–2050 m. laikotarpio Komisija būtų įgaliota priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas nustatant Sąjungos lygmens trajektoriją, kad 2050 m. tikslas ilgainiui būtų įgyvendintas.

Norint spręsti pasaulinį klimato kaitos uždavinį reikalingi pasaulinio masto veiksmai. ES negali klimato kaitos problemos išspręsti viena, kitiems nesiimant veiksmų, nes ji yra atsakinga už mažiau nei 10 proc. pasaulyje išmetamo ŠESD kiekio, tačiau ji pirmąją pasauliniu mastu pereinant prie nulinio grynojo išmetamo ŠESD kiekio ekonomikos. Pasaulinio masto pažanga, daroma įgyvendinant Paryžiaus susitarimo tikslus, yra nepakankama, todėl ES lyderystė šiuo metu reikalinga labiau nei bet kada. Prieš 2020 m. Glazge vyksiančią Jungtinių Tautų klimato kaitos konferenciją nusistačiusi plataus užmojo tikslus, ES toliau ves tarptautines derybas siekdama, kad pagrindiniai teršėjai padidintų savuosius. ES toliau visame pasaulyje propaguos ir įgyvendins ambicingą klimato politiką, be

¹¹ COM(2020) 21 *final*, 2020 m. sausio 14 d.

¹² Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo įsteigiamas Teisingos pertvarkos fondas (COM(2020) 22 *final*).

kita ko, vykdydama tvirtą klimato diplomatiją, ir siekdama padidinti bendras pastangas aktyviai bendradarbiaus su visais partneriais, kartu užtikrindama vienodas sąlygas.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ teigiama, kad visi ES veiksmai ir politika turėtų būti sutelkti tam, kad padėtų ES sėkmingai įgyvendinti teisingą pertvarką, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui ir užtikrinti tvarią ateitį. Todėl ši iniciatyva yra susijusi su daugeliu kitų politikos sričių, įskaitant Sąjungos išorės politiką. Komisija pranešė patobulinsianti geresnio reglamentavimo gaires ir pagalbines priemones, kad jos padėtų geriau spręsti tvarumo ir inovacijų klausimus siekiant, kad visos ES iniciatyvos atitiktų žaliąją priesaiką nepakenkti.

Siūlomame reglamente išdėstytos Komisijos rekomendacijos valstybėms narėms papildo per Europos semestrą pateiktas rekomendacijas. Per Europos semestrą daugiausia dėmesio skiriama makroekonominės ir struktūrinės reformos klausimams (kurie taip pat apima klimato klausimus), o šia iniciatyva sprendžiamas konkrečių politikos pokyčių, kurie nedera su poveikio klimatui neutralumo tikslu arba poveikio klimatui neutralizavimo trajektorija, klausimas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 191–193 straipsniuose patvirtinama ir sukonkretinama ES kompetencija klimato kaitos srityje. Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra SESV 192 straipsnio 1 dalis. Pagal SESV 191 straipsnį ir 192 straipsnio 1 dalį Europos Sąjunga padeda siekti, *inter alia*, šių tikslų: išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę, remti tarptautinio lygio priemones, skirtas regioninėms ar pasaulinėms aplinkos problemoms spręsti, visų pirma kovoti su klimato kaita.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Klimato kaita dėl savo pobūdžio yra tarpvalstybinė problema, kurios negalima išspręsti vien tik nacionalinio arba vietos lygmens veiksmais. Veiksmingai papildyti ir sustiprinti nacionalinio arba vietos lygmens veiksmus ir klimato politikos veiksmus gali koordinuoti ES veiksmai. Klimato politikos veiksmus būtina koordinuoti Europos lygmeniu ir, kai įmanoma, pasaulio lygmeniu, todėl pagal subsidiarumo principą ES veiksmai yra pagrįsti. Nuo 1992 m. ES stengiasi rasti bendrų sprendimų ir skatinti pasaulinio masto veiksmus kovojant su klimato kaita. Konkrečiai, ES lygmens veiksmais turėtų būti siekiama ekonomiškai efektyviai įgyvendinti ilgalaikius klimato politikos tikslus, kartu užtikrinant teisingumą ir aplinkosauginį naudingumą. Nustačius patikimą ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimo valdymą, bus lengviau užtikrinti kryptingą ES pažangą užsibrėžto tikslo link. Imantis ES lygmens prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmų sudaromos sąlygos prisitaikymo politiką ir priemones integruoti į pagrindinius sektorius, valdymo lygmenis ir ES politiką.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą, nes juo neviršijama to, kas būtina siekiant nustatyti poveikio klimatui neutralizavimo sistemą. Jame siekiama nurodyti kryptį, parodant ES kelią poveikio klimatui neutralumo link, suteikti tikrumą dėl ES įsipareigojimo ir užtikrinti skaidrumą ir atskaitomybę nustatant vertinimo ir ataskaitų teikimo procesą. Jame prašoma

valstybių narių imtis reikiamų priemonių, kad būtų sudarytos sąlygos bendrai įgyvendinti poveikio klimatui neutralumo tikslą, bet jame nenurodoma konkreti politika ar priemonės, paliekant valstybėms narėms galimybę lanksčiai, atsižvelgiant į reguliavimo sistemą, siekti 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslų. Jame nustatomas esamos politikos ir Sąjungos teisės aktų peržiūros arba papildomų priemonių taikymo mechanizmas, tačiau išsamių pasiūlymų kol kas nepateikiama. Be to, pasiūlymu suteikiamas lankstumas siekiant užtikrinti, kad ES gerintų gebėjimą prisitaikyti prie klimato kaitos poveikio.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šio pasiūlymo tikslų geriausia siekti priimant reglamentą. Taip bus užtikrintas tiesioginis nuostatų taikymas. Valstybėms narėms nustatomi reikalavimai prisidėti prie ilgalaikio tikslo įgyvendinimo. Be to, daugelis nuostatų yra skirtos Komisijai (nuostatos dėl vertinimo, ataskaitų ir rekomendacijų teikimo, papildomų priemonių, peržiūros) ir Europos aplinkos agentūrai, todėl jų nebūtų galima įgyvendinti teisės aktą perkeliančią nacionalinę teisę. Siekiant ilgalaikį tikslą įtvirtinti ES teisėje, reikalingas teisėkūros, o ne kita – ne teisėkūros – procedūra grindžiamas metodas.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengdama komunikatą „Švari mūsų visų planeta“, Komisija 2018 m. liepos 17 d. – spalio 9 d. surengė viešas konsultacijas ir sulaukė daugiau nei 2 800 atsakymų iš įvairių suinteresuotųjų šalių. Be to, 2018 m. liepos 10 ir 11 d. Komisija surengė suinteresuotosioms šalims skirtą renginį. Komisijai rengiant komunikatą „Švari mūsų visų planeta“ vykusių viešųjų konsultacijų rezultatai parodė, kad tiek privatūs asmenys, tiek organizacijos labai remia ES siekį iki 2050 m. užtikrinti išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio pusiausvyrą. Konsultacinės veiklos, vykdytos rengiant komunikatą „Švari mūsų visų planeta“, apibendrinamoji ataskaita pridedama prie Išsamios analizės, kuria grindžiamas Komisijos komunikatas COM (2018) 773¹³. Priėmus komunikatą „Švari mūsų visų planeta“ prasidėjo metus trukusios išsamios valstybių narių, institucijų, vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, įmonių, pramonės atstovų, suinteresuotųjų šalių ir piliečių diskusijos. Taip plačiai dalyvaujant visuomenei buvo išplėtos brandžios diskusijos ir pasiektas bendras sutarimas dėl ES 2050 m. užmojo¹⁴. Be to, 2020 m. sausio 28 d. Komisija surengė viešą renginį, į kurį subūrė įvairias suinteresuotąsias šalis diskusijoms dėl Europos žaliojo kurso įgyvendinimo – Europos klimato teisės akto. Diskusijų dalyviai pasidalijo savo nuomonėmis dėl Klimato teisės akto turinio, aptarė socialinius ir finansinius Europos žaliojo kurso aspektus ir dalyvavo visuomenei skirtose klausimų ir atsakymų sesijose. Be to, Komisija paskelbė iniciatyvos veiksmų gaires ir atsiliepimus apie jas buvo galima teikti 4 savaites – nuo 2020 m. sausio 9 d. iki vasario 6 d. Atsiliepimus pateikė daugelis renginyje dalyvavusių suinteresuotųjų šalių. Iš viso gauti 926 atsakymai. Nuomones pateikė, be kita ko, daugelis europinių ir nacionalinių asociacijų, atstovaujančių tokiems pramonės sektoriams, kaip elektros energijos, automobilių ir plieno sektoriai, privačios bendrovės, nevyriausybinės

¹³ 7.1 priedas prie Išsamios analizės, kuria grindžiamas Komisijos komunikatas COM (2018) 773, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf.

¹⁴ Remiantis 2019 m. balandžio mėn. specialiąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 490 „Klimato kaita“, 92 proc. respondentų (daugiau kaip aštuoni iš dešimties kiekvienoje valstybėje narėje) sutinka su tuo, kad išmetamas ŠESD kiekis turėtų būti kuo labiau sumažintas, o likęs išmetamas ŠESD kiekis kompensuotas jį pašalinant absorbentais, kad iki 2050 m. ES ekonomikos poveikis klimatui būtų neutralizuotas.

organizacijos ir nemažai ES piliečių. Konsultacijose dalyvavo septynių valstybių narių (Danijos, Ispanijos, Nyderlandų, Portugalijos, Prancūzijos, Švedijos bei Vokietijos) ir Norvegijos valdžios institucijos.

- **Poveikio vertinimas**

Siekdamos pagrįsti komunikatą „Švari mūsų visų planeta“, Komisijos tarnybos atliko išsamią analizę¹⁵. Joje žvelgiant į visus pagrindinius ekonomikos sektorius, įskaitant energetiką, transportą, pramonę ir žemės ūkį, nagrinėta, kaip gali būti neutralizuotas poveikis klimatui. Dabartinė politika darys poveikį ir po 2030 m., todėl prognozuojama, kad ją vykdant iki 2050 m. išmetamas ŠESD kiekis bus sumažintas maždaug 60 proc. Tačiau šio ES indėlio nepakanka, kad būtų pasiekti Paryžiaus susitarime nustatyti temperatūros tikslai. Išnagrinėti įvairūs pertvarkos, kuria iki 2050 m. būtų užtikrintas nulinis grynas išmetamas ŠESD kiekis, įgyvendinimo scenarijai, pagrįsti esamais (nors kai kuriais atvejais ką tik atrastais) technologiniais sprendimais, galių piliečiams suteikimu ir veiksmų tokiose pagrindinėse srityse, kaip pramonės politika, žiedinė ekonomika, finansai ar moksliniai tyrimai ir inovacijos, derinimu, kartu užtikrinant teisingai pertvarkai reikiamą socialinį teisingumą. Vertinimas grindžiamas moksline literatūra ir įvairių suinteresuotųjų šalių pateikta informacija, taip pat integruotu modeliavimu, kuris padeda geriau suprasti, kaip turi būti pertvarkomi energetikos, pramonės, pastatų, transporto, žemės ūkio, miškininkystės ir atliekų sektoriai ir kokia sudėtinga jų sąveika. Atsižvelgiant į visai neseniai (2018 m. lapkričio mėn.) atliktą išsamią 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimo padarinių analizę ir ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos vertinimą, poveikio vertinimo atlikti nereikia.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymu užtikrinamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, visų pirma pripažįstamų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Juo visų pirma prisidedama prie tikslo užtikrinti aukšto lygio aplinkos apsaugą pagal tvaraus vystymosi principą, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos¹⁶ 37 straipsnyje.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netiesioginis poveikis valstybių narių biudžetams priklausys nuo jų pasirinktos nacionalinės politikos ir priemonių, kurias taikant bus mažinamas išmetamas ŠESD kiekis ir įgyvendinami kiti klimato kaitos poveikio mažinimo ar prisitaikymo prie jos veiksmai, ir toks poveikis bus daugiausiai susijęs su galimais papildomais pasiūlymais persvarstyti susijusias arba priimti naujas priemones, kuriomis būtų papildomai, kiek reikia, sumažintas išmetamas ŠESD kiekis, atsižvelgiant į įvertinto poveikio planą, skirtą padidinti ES išmetamo ŠESD kiekio mažinimo iki 2030 m. tikslui.

Įgyvendinant šį pasiūlymą reikės perskirstyti Komisijos žmogiškuosius išteklius ir šiek tiek padidinti Europos aplinkos agentūros (EAA) darbuotojų skaičių – šie pokyčiai nurodyti pridedamoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

¹⁵ Išsami analizė, kuria grindžiamas Komisijos komunikatas COM (2018) 773, https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/com_2018_733_analysis_in_support_en_0.pdf.

¹⁶ OL C 326, 2012 10 26, p. 391.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Siekiant užtikrinti kryptingą ES pažangą, daromą įgyvendinant 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, labai svarbu, kad valstybės narės reguliariai teiktų skaidrias ataskaitas, o Komisija jas patikimai vertintų ir būtų nustatyti pažangos vertinimo užtikrinimo mechanizmai. Inicijatyva grindžiama procesu, kurio pagrindas – integruoti nacionaliniai energetikos ir klimato srities veiksmų planai ir patikima išmetamo ŠESD kiekio duomenų ir kitos informacijos apie klimatą, nurodytos Reglamente (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, skaidrumo užtikrinimo sistema. Atlikdama reguliarių pažangos vertinimą Komisija naudosis, *inter alia*, valstybių narių pagal Valdymo reglamentą pateikta ir į ataskaitas įtraukta informacija. Tokia informacija apima informaciją apie išmetamą ŠESD kiekį, politiką ir priemones, projekcijas ir prisitaikymo veiksmus. Be to, šia informacija Komisija naudosis atlikdama aplinkos nuostatų įgyvendinimo peržiūrą ir vykdydama aplinkosaugos veiksmų programų stebėseną. Iš valstybių narių gauta informacija gali būti papildyta informacija, surinkta atliekant tokius sisteminius atmosferos stebėjimus *in situ* ir tolimuosius stebėjimus, kokie numatyti programoje „Copernicus“. Be to, Komisija reguliariai vertins, ar trajektoriją reikia atnaujinti, ir peržiūrės politiką bei teisės aktus, o nustačiusi, kad daroma nepakankama pažanga, imsis veiksmų.

• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

2 straipsnyje nustatomas ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslas, taikomas visiems sektoriams ir visoms ŠESD (ne tik CO₂), kuris turi būti pasiektas ES viduje. Jame, remiantis Paryžiaus susitarimo 4 straipsnio 4 dalimi, nurodoma, kad susitarimo šalys, išsivysčiusios valstybės, turėtų toliau rodyti pavyzdį įsipareigodamos siekti visus ekonomikos sektorius apimančių absoliutaus išmetamo kiekio mažinimo tikslų. Jame pripažįstama, kad ŠESD pirmiausia turėtų būti vengiama jų susidarymo vietoje, tačiau sektoriuose, kuriuose mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro yra sunkiausia, likusį išmetamą ŠESD kiekį reikės kompensuoti absorbuojamu ŠESD kiekiu. Turėtų būti išlaikomas ir toliau didinamas miškų, dirvožemio, žemės ūkio paskirties žemių ir šlapynių natūralus absorbentas ir užtikrintas tokių anglies dioksido absorbavimo technologijų, kaip anglies dioksido surinkimo ir saugojimo, taip pat surinkimo ir panaudojimo technologijos, ekonominis efektyvumas ir diegimas. Be to, straipsnyje reikalaujama, kad siekdami sudaryti sąlygas šį tikslą kolektyviai įgyvendinti Europos Parlamentas, Taryba, Komisija ir valstybės narės imtųsi būtinų tiek Sąjungos, tiek nacionalinio lygmens priemonių. Svarbią tikslui įgyvendinti būtinų priemonių dalį sudarys Sąjungos lygmens priemonės.

Nustačius išmetamo ŠESD kiekio mažinimo Sąjungos lygmeniu trajektoriją bus galima užtikrinti ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimą (3 straipsnis). Komisija, laikydamosi Paryžiaus susitarimo tvarkaraščių, ES trajektoriją peržiūrės kas penkerius metus. Pagal Paryžiaus susitarimą šalys periodiškai apžvelgia to susitarimo įgyvendinimą ir įvertinta bendrą pažangą, daromą siekiant jo tikslo ir ilgalaikių uždavinių (atlieka bendros pažangos įvertinimą). Ne vėliau kaip per šešis mėnesius po kiekvieno bendros pažangos įvertinimo Komisija peržiūrės trajektoriją.

4 straipsnis susijęs su prisitaikymu prie klimato kaitos. Nepaisant pastangų švelninti klimato kaitą, jos didelis neigiamas poveikis Europoje jau yra ir toliau bus jaučiamas, todėl itin svarbu dar labiau stengtis didinti gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą ir mažinti pažeidžiamumą, remiantis Sąjungos teisės aktais, kuriuose jau nustatyti konkretūs prisitaikymo prie klimato kaitos tikslai. Šiuo atžvilgiu būtina plėtoti ir įgyvendinti prisitaikymo strategijas ir planus.

Padėti įgyvendinti šį tikslą bus tiesiogiai siekiama naująja ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija.

Komisija, laikydamasi Paryžiaus susitarimo tvarkaraščių, kas penkerius metus įvertins pažangą (5–7 straipsniai). Prieš kiekvieną bendros pažangos įvertinimą Komisija įvertins, kiek visos valstybės narės kolektyviai pažengė į priekį poveikio klimatui neutralumo tikslo link ir imdamosi prisitaikymo veiksmų, taip pat Sąjungos priemonių suderinamumą su poveikio klimatui neutralumo tikslu ar tinkamumą didinant gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą arba mažinant pažeidžiamumą ir pateiks su šiais klausimais susijusią ataskaitą. Jei iš vertinimo paaiškėtų, kad Sąjungos priemonės yra nesuderinamos ar netinkamos arba pažanga – nepakankama, Komisija imsis reikiamų priemonių. Be to, Komisija reguliariai vertins atitinkamas nacionalines priemones ir nustačiusi, kad jos yra nesuderinamos arba netinkamos, teiks rekomendacijas.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema ir iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹⁷,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁸,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“¹⁹ nustatyta nauja augimo strategija, kuria siekiama pertvarkyti Sąjungą taip, kad jos visuomenė būtų teisinga ir klestėtų, kad ji pasižymėtų modernia, efektyviai išteklius naudojančia ir konkurencinga ekonomika, kurioje 2050 m. grynasis išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis būtų lygus nuliui, o ekonomikos augimas būtų atsietas nuo išteklių naudojimo. Ja taip pat siekiama apsaugoti, tausoti ir didinti Sąjungos gamtinį kapitalą ir apsaugoti piliečių sveikatą ir gerovę nuo su aplinka susijusios rizikos ir poveikio. Be to, ši pertvarka turi būti teisinga ir įtrauki, nepaliekant nieko nuošalyje;
- (2) Tarpyvyriausybės klimato kaitos komisijos (IPCC) specialioji ataskaita dėl visuotinio atšilimo 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, poveikio ir susijusių visuotinių ŠESD išmetimo scenarijų²⁰ suteikia tvirtą mokslinį kovos su klimato kaita pagrindą ir rodo, kad reikia imtis aktyvesnių klimato politikos veiksmų. Joje patvirtinama, kad reikia skubiai mažinti išmetamą ŠESD kiekį ir kad vykstant klimato kaitai temperatūra neturi pakilti daugiau kaip 1,5 °C, visų pirma tam, kad būtų sumažinta ekstremalių oro sąlygų tikimybė. Iš Tarpyvyriausybės mokslinės politinės biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos (IPBES) 2019 m. visuotinio

¹⁷ OL C , , p. .

¹⁸ OL C , , p. .

¹⁹ 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatas „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019) 640 *final*).

²⁰ IPCC, 2018 m., *Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty* [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, ir T. Waterfield (red.)].

vertinimo ataskaitos²¹ matyti, kad biologinė įvairovė nyksta visame pasaulyje ir kad trečias pagal svarbą biologinės įvairovės nykimo veiksnys – klimato kaita²²;

- (3) norint prisidėti prie ekonominių ir visuomeninių pokyčių, darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo ir sąžiningai bei ekonomiškai efektyviai siekti 2015 m. Paryžiaus susitarime dėl klimato kaitos, priimtame po 21-osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos (toliau – Paryžiaus susitarimas), nustatyto temperatūros tikslo, labai svarbu nustatyti ilgalaikį tikslą;
- (4) Paryžiaus susitarime nustatytas ilgalaikis tikslas užtikrinti, kad pasaulio temperatūros didėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, dedant pastangas, kad jos didėjimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu²³, ir pabrėžiama, kad svarbu prisitaikyti prie neigiamo klimato kaitos poveikio²⁴ ir užtikrinti, kad skiriamas finansavimas atitiktų išmetamųjų ŠESD mažinimo trajektoriją ir klimato kaitos poveikiui atsparią plėtrą²⁵;
- (5) Sąjungos ir valstybių narių klimato politikos veiksmais įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. ir siekiant Paryžiaus susitarimo tikslų norima apsaugoti žmones ir planetą, gerovę, klestėjimą, sveikatą, maisto sistemas, ekosistemų ir biologinės įvairovės vientisumą nuo klimato kaitos keliamo pavojaus, taip pat kuo labiau didinti klestėjimą neviršijant planetos galimybių, didinti atsparumą ir mažinti visuomenės pažeidžiamumą dėl klimato kaitos;
- (6) prie poveikio klimatui neutralizavimo turėtų prisidėti visi ekonomikos sektoriai. Kadangi gaminant ir vartojant energiją išmetamas didelis ŠESD kiekis, labai svarbu pereiti prie tvarios, įperkamos ir saugios energijos sistemos, grindžiamos gerai veikiančia energijos vidaus rinka. Be to, svarbūs poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimo veiksniai – skaitmeninė transformacija, technologinės inovacijos, tyrimai ir plėtra;
- (7) Sąjunga įgyvendina plataus užmojo klimato politiką ir yra nustačiusi reguliavimo sistemą, padedančią siekti 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslo. Šis tikslas įgyvendinamas, *inter alia*, šiais teisės aktais: Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB²⁶, kuria nustatoma Sąjungos ŠESD apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842²⁷, kuriuo nustatyti išmetamo ŠESD kiekio sumažinimo iki 2030 m. nacionaliniai tikslai, ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841²⁸, kuriuo reikalaujama, kad

²¹ IPBES, 2019 m., *Global Assessment on Biodiversity and Ecosystem Services*.

²² Europos aplinkos agentūra, „Europos aplinkos būklė ir perspektyvos 2020 m.“ (Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2019 m.).

²³ Paryžiaus susitarimo 2 straipsnio 1 dalies a punktas.

²⁴ Paryžiaus susitarimo 2 straipsnio 1 dalies b punktas.

²⁵ Paryžiaus susitarimo 2 straipsnio 1 dalies c punktas.

²⁶ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

²⁷ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksmų, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

²⁸ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/841 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir

valstybės narės užtikrintų dėl žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio balansą;

- (8) be to, 2018 m. lapkričio 28 d. Komisijos komunikate „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“ pristatyta vizija, kaip iki 2050 m. Sąjungoje užtikrinti nulinį grynąjį išmetamą ŠESD kiekį vykdant socialiai sąžiningą ir ekonomiškai efektyvią pertvarką;
- (9) įgyvendindama dokumentų rinkinį „Švari energija visiems europiečiams“²⁹, Sąjunga vykdo plataus užmojo priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo darbotvarkę, visų pirma kurdama patikimą energetikos sąjungą, kuriai, be kita ko, keliami Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2012/27/ES³⁰ ir (ES) 2018/2001³¹ nustatyti 2030 m. efektyvaus energijos vartojimo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros tikslai, ir griežtindama atitinkamus teisės aktus, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES³²;
- (10) Sąjunga pirmauja pasaulyje pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir yra pasiryžusi padėti didinti pasaulinius tikslus ir stiprinti pasaulinį atsaką į klimato kaitą, naudodama visas turimas priemones, įskaitant klimato diplomatiją;
- (11) Europos Parlamentas paragino, kad būtinas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui visuomenės įvyktų ne vėliau kaip 2050 m. ir tai taptų Europos sėkmės istorija³³, ir paskelbė, kad klimato ir aplinkos padėtis yra kritinė³⁴. 2019 m. gruodžio 12 d. išvados³⁵ Europos Vadovų Taryba pritarė tikslui, atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimo tikslus, iki 2050 m. neutralizuoti Sąjungos poveikį klimatui, o kartu pripažino, kad reikia sukurti galimybių atveriančią sistemą ir kad pertvarkai reikės didelių viešojo ir privačiojo sektorių investicijų. Be to, Europos Vadovų Taryba paragino Komisiją kuo anksčiau 2020 m. parengti Sąjungos ilgalaikės strategijos pasiūlymą, kad Taryba jį priimtų ir jis būtų pateiktas Jungtinių Tautų bendrajai klimato kaitos konvencijai;
- (12) Sąjunga turėtų siekti, kad iki 2050 m. jos viduje būtų užtikrintas visuose ekonomikos sektoriuose išmetamo ir taikant natūralius ir technologinius sprendimus absorbuojamo antropogeninės kilmės ŠESD kiekio balansas. 2050 m. Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo turėtų bendrai siekti visos valstybės narės ir jos, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija turėtų imtis reikiamų priemonių, kad sudarytų sąlygas jį įgyvendinti. Svarbią tikslui įgyvendinti būtinų priemonių dalį sudarys Sąjungos lygmens priemonės;

miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 ir Sprendimas Nr. 529/2013/ES (OL L 156, 2018 6 19, p. 1). COM(2016) 860 *final*, 2016 m. lapkričio 30 d.

²⁹

³⁰

2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

³¹

2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

³²

2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

³³

2020 m. sausio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos žaliojo kurso (2019/2956(RSP)).

³⁴

2019 m. lapkričio 28 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties (2019/2930(RSP)).

³⁵

2019 m. gruodžio 12 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvados (EUCO 29/19, CO EUR 31, CONCL 9).

- (13) Sąjunga, siekdama Paryžiaus susitarime nustatytų temperatūros tikslų ir vadovaudamasi IPCC mokslinėmis rekomendacijomis, turėtų po 2050 m. tęsti klimato politikos veiksmus ir toliau tarptautiniu lygmeniu pirmauti klimato srityje, kad apsaugotų žmones ir planetą nuo pavojingos klimato kaitos keliamos grėsmės;
- (14) prisitaikymas yra viena iš pagrindinių ilgalaikio visuotinio atsako į klimato kaitą sudedamųjų dalių. Todėl, kaip numatyta Paryžiaus susitarimo 7 straipsnyje, valstybės narės ir Sąjunga turėtų didinti savo gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą ir mažinti pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, taip pat siekti kuo didesnės bendros naudos, gaunamos įgyvendinant kitas aplinkos politikos strategijas ir teisės aktus. Valstybės narės turėtų priimti išsamias nacionalines prisitaikymo strategijas ir planus;
- (15) Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis imdamiesi atitinkamų priemonių poveikio klimatui neutralumo tikslui įgyvendinti, valstybės narės, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija turėtų atsižvelgti į tai, kiek pertvarka, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, prisidedama prie piliečių gerovės, visuomenės klestėjimo ir ekonomikos konkurencingumo; energijos tiekimo ir aprūpinimo maistu saugumo ir jų įperkamumo; sąžiningumo ir solidarumo principų taikymo tarp valstybių narių ir jų viduje, atsižvelgiant į jų ekonominį pajėgumą, nacionalines aplinkybes ir poreikį ilgainiui siekti konvergencijos; poreikio užtikrinti teisingą ir socialiai sąžiningą pertvarką patenkinimo; geriausių turimų mokslinių įrodymų, visų pirma IPCC pateiktų išvadų, taikymo; poreikio su klimato kaita susijusią riziką įtraukti į investicinius ir planavimo sprendimus patenkinimo; išlaidų efektyvumo ir technologinio neutralumo siekiant mažinti išmetamą ŠESD kiekį, absorbuoti ŠESD ir didinti atsparumą; ilgainiui siekiamo vis didesnio aplinkosauginio naudingumo ir užmojų masto;
- (16) Komisijos komunikate „Europos žaliasis kursas“ nurodoma, kad pertvarkai, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, reikalingi pokyčiai visose politikos srityse ir bendros visų ekonomikos sektorių ir visuomenės pastangos. 2019 m. gruodžio 12 d. išvadose Europos Vadovų Taryba konstatavo, kad su poveikio klimatui neutralumo tikslu turi būti suderinami ir jį įgyvendinti turi padėti visi atitinkami Sąjungos teisės aktai ir politika, kartu laikantis vienodų sąlygų principo, ir paprašė Komisijos išnagrinėti, ar dėl to reikia koreguoti dabartines taisykles;
- (17) komunikate „Europos žaliasis kursas“ Komisija pranešė ketinanti įvertinti poreikį nustatyti aukštesnį Sąjungos 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą ir dėl jo pateikti pasiūlymų, kad jis derėtų su 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslu. Tame komunikate Komisija pabrėžė, kad siekti poveikio klimatui neutralumui tikslo turėtų padėti visų sričių ES politika ir savo vaidmenį turėtų atlikti visi sektoriai. Iki 2020 m. rugsėjo mėn. Komisija, remdamasi išsamiau poveikio vertinimu ir atsižvelgdama į savo atliktos integruotų nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų, kurie Komisijai teikiami pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1999³⁶, analizės rezultatus, turėtų peržiūrėti Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslą ir išnagrinėti galimybes nustatyti naują 2030 m. tikslą – išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 50–55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu. Jei, jos manymu, reikėtų iš dalies pakeisti Sąjungos 2030 m. tikslą, ji turėtų Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti atitinkamus pasiūlymus iš dalies pakeisti šį reglamentą.

³⁶ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

Be to, iki 2021 m. birželio 30 d. Komisija turėtų įvertinti, kokius pakeitimus reikėtų atlikti Sąjungos teisės aktuose, kuriais tas tikslas įgyvendinamas, kad išmetamas ŠESD kiekis būtų sumažintas 50–55 proc., palyginti su 1990 m. lygiu;

- (18) siekdama užtikrinti, kad Sąjunga ir valstybės narės kryptingai siektų poveikio klimatui neutralumo tikslo ir darytų pažangą prisitaikymo prie klimato kaitos srityje, Komisija turėtų reguliariai vertinti pažangą. Jei bendra valstybių narių pažanga, daroma įgyvendinant poveikio klimatui neutralumo tikslą ar prisitaikant prie klimato kaitos, būtų nepakankama arba jei Sąjungos priemonės būtų nesuderinamos su poveikio klimatui neutralumo tikslu ar netinkamos didinant gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą arba mažinant pažeidžiamumą, Komisija pagal Sutartis turėtų imtis reikiamų veiksmų. Be to, Komisija turėtų reguliariai vertinti atitinkamas nacionalines priemones ir nustačiusi, kad valstybės narės priemonės yra nesuderinamos su poveikio klimatui neutralumo tikslu arba netinkamos didinant gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą ir mažinant pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, turėtų teikti rekomendacijas;
- (19) Komisija turėtų užtikrinti, kad vertinimas būtų patikimas, objektyvus, grindžiamas naujausiais moksliniais, techniniais ir socialiniais bei ekonominiais duomenimis ir jame būtų atsižvelgta į įvairiapuses nepriklausomų ekspertų žinias, ir savo vertinimą grįsti atitinkama informacija (įskaitant valstybių narių pateiktą ir į ataskaitas įtrauktą informaciją), Europos aplinkos agentūros (EAA) ataskaitomis ir geriausiais turimais moksliniais įrodymais, įskaitant IPCC ataskaitas. Komisija įsipareigojo išnagrinėti, kaip įgyvendinant Europos žaliojo kurso politiką viešasis sektorius galėtų pasinaudoti ES taksonomija, todėl minėta informacija turėtų apimti informaciją apie aplinkos požiūriu tvarias Sąjungos ir valstybių narių investicijas, atitinkančias Reglamento (ES) 2020/... [Taksonomijos reglamento] reikalavimus, kai tokia informacija tampa prieinama. Komisija turėtų naudotis turima Europos statistika bei duomenimis ir prašyti ekspertų atlikti patikras. Komisijai, kai tinkama, turėtų padėti EAA, vadovaudamasi savo metine darbo programa;
- (20) piliečiai ir bendruomenės turi atlikti svarbų vaidmenį įgyvendinant pertvarką, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, todėl turėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos visuomenei dalyvauti ir aktyviai įsitraukti į klimato politikos veiksmus. Todėl Komisija turėtų bendradarbiauti su visomis visuomenės grupėmis, kad sudarytų joms sąlygas ir jas įgalintų imtis veiksmų, kuriais siekiama kurti neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparią visuomenę, be kita ko, paskelbdama Europos klimato paktą;
- (21) siekiant užtikrinti nuspėjamumą ir patikimumą visiems ekonominės veiklos vykdytojams, įskaitant įmones, darbuotojus, investuotojus ir vartotojus, užtikrinti, kad pertvarka, kuria siekiama neutralizuoti poveikį klimatui, būtų negrįžtamas procesas ir laikui bėgant išmetamas ŠESD kiekis būtų palaipsniui mažinamas, taip pat padėti vertinti priemonių suderinamumą ir pažangą, daromą įgyvendinant poveikio klimatui neutralumo tikslą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų nustatyta nulinio grynojo išmetamo ŠESD kiekio užtikrinimo Sąjungoje iki 2050 m. trajektorija. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros³⁷ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba

³⁷

OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

- (22) atsižvelgiant į Komisijos įsipareigojimą vadovautis geresnio reglamentavimo principais, reikėtų siekti Sąjungos priemonių, kuriomis mažinamas išmetamas ŠESD kiekis, suderinamumo. Pažangos, daromos įgyvendinant poveikio klimatui neutralumo tikslą, ir tuo tikslu taikomų priemonių suderinamumo vertinimo sistema turėtų būti grindžiama Reglamente (ES) 2018/1999 nustatyta valdymo sistema ir būti su ja suderinama. Visų pirma reguliaraus ataskaitų teikimo ir Komisijos vertinimo bei ataskaitomis grindžiamų veiksmų eiliškumo sistema turėtų būti suderinta su Reglamente (ES) 2018/1999 valstybėms narėms nustatytais informacijos ir ataskaitų teikimo reikalavimais. Todėl, siekiant į atitinkamas Reglamento (ES) 2018/1999 nuostatas įtraukti poveikio klimatui neutralumo tikslą, tas reglamentas turėtų būti iš dalies pakeistas;
- (23) klimato kaita iš esmės yra tarpvalstybinio masto problema, todėl norint veiksmingai papildyti ir sustiprinti nacionalinę politiką reikalingi koordinuoti Sąjungos lygmens veiksmai. Kadangi šio reglamento tikslą, t. y. iki 2050 m. Sąjungoje neutralizuoti poveikį klimatui, valstybės narės vienos negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatoma negrįžtamo laipsniško išmetamo ŠESD kiekio mažinimo ir natūraliais ar kitais absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio didinimo Sąjungoje sistema.

Šiuo reglamentu, siekiant Paryžiaus susitarimo 2 straipsnyje nustatyto ilgalaikio temperatūros tikslo, nustatomas iki 2050 m. Sąjungoje įgyvendintinas privalomas poveikio klimatui neutralumo tikslas ir sistema, padėsianti daryti pažangą siekiant Paryžiaus susitarimo 7 straipsnyje nustatyto visuotinio prisitaikymo tikslo.

Šis reglamentas taikomas antropogeninės kilmės išmetamoms ir natūraliais ar kitais absorbentais pašalinamoms ŠESD, išvardytoms Reglamento (ES) 2018/1999 V priedo 2 dalyje.

2 straipsnis

Poveikio klimatui neutralumo tikslas

1. Ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinamas visoje Sąjungoje išmetamo ir absorbuojamo Sąjungos teisės aktais reglamentuojamų ŠESD kiekio balansas – taigi iki tos datos išmetamas ŠESD kiekis sumažinamas iki nulinio grynojo išmetamo ŠESD kiekio.
2. Atitinkamos Sąjungos institucijos ir valstybės narės atitinkamais Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis imasi būtinų priemonių, kad sudarytų sąlygas bendrai įgyvendinti 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, atsižvelgdamos į tai, kad svarbu skatinti valstybių narių tarpusavio sąžiningumą ir solidarumą.

3. Iki 2020 m. rugsėjo mėn. Komisija, atsižvelgdama į 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, peržiūri Reglamento (ES) 2018/1999 2 straipsnio 11 dalyje nurodytą Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslą ir išnagrinėja galimybes nustatyti naują 2030 m. tikslą – išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 50–55 proc., palyginti su 1990 m. Jei, Komisijos manymu, tą tikslą reikia iš dalies pakeisti, ji teikia atitinkamus pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai.
4. Iki 2021 m. birželio 30 d. Komisija įvertina, kaip turėtų būti iš dalies pakeisti Sąjungos teisės aktai, kuriais įgyvendinamas Sąjungos 2030 m. tikslas, kad būtų sudarytos sąlygos išmetamą ŠESD kiekį sumažinti 50–55 proc., palyginti su 1990 m., ir įgyvendinti 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, ir apsveria galimybę pagal Sutartis imtis reikiamų priemonių – be kita ko, priimti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamo akto.

3 straipsnis

Poveikio klimatui neutralizavimo trajektorija

1. Komisijai pagal 9 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šis reglamentas nustatant poveikio klimatui neutralumo tikslo, nustatyto 2 straipsnio 1 dalyje, įgyvendinimo iki 2050 m. Sąjungos lygmens trajektoriją. Komisija trajektoriją peržiūri ne vėliau kaip per šešis mėnesius po kiekvieno Paryžiaus susitarimo 14 straipsnyje nurodyto bendros pažangos įvertinimo.
2. Trajektorijos pradžia – 2 straipsnio 3 dalyje nurodytas Sąjungos 2030 m. klimato politikos tikslas.
3. Pagal 1 dalį nustatydamą trajektoriją Komisija atsižvelgia į šiuos aspektus:
 - a) išlaidų ir ekonominį efektyvumą;
 - b) Sąjungos ekonomikos konkurencingumą;
 - c) geriausias turimas technologijas;
 - d) energijos vartojimo efektyvumą, įperkamumą ir tiekimo saugumą;
 - e) sąžiningumo ir solidarumo principų taikymą tarp valstybių narių ir jų viduje;
 - f) poreikį užtikrinti aplinkosauginį veiksmingumą ir laipsnišką pažangą;
 - g) investicijų poreikį ir galimybes;
 - h) poreikį užtikrinti teisingą ir socialiai sąžiningą pertvarką;
 - i) tarptautinius pokyčius ir pastangas, dedamas siekiant ilgalaikių Paryžiaus susitarimo tikslų ir galutinio Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos tikslo;
 - j) geriausias turimus ir naujausius mokslinius įrodymus, įskaitant naujausias IPCC ataskaitas.

4 straipsnis

Prisitaikymas prie klimato kaitos

1. Atitinkamos Sąjungos institucijos ir valstybės narės, vadovaudamosi Paryžiaus susitarimo 7 straipsniu, užtikrina, kad didinant gebėjimą prisitaikyti bei atsparumą ir mažinant pažeidžiamumą dėl klimato kaitos būtų daroma nuolatinė pažanga.

2. Valstybės narės parengia ir įgyvendina prisitaikymo strategijas ir planus, kurie apima išsamias rizikos valdymo sistemas, grindžiamas patikimais klimato ir pažeidžiamumo atskaitos scenarijais ir pažangos vertinimais.

5 straipsnis

Sąjungos pažangos ir priemonių vertinimas

1. Iki 2023 m. rugsėjo 30 d., o vėliau kas 5 metus Komisija, atlikdama Reglamento (ES) 2018/1999 29 straipsnio 5 dalyje numatytą vertinimą, kartu įvertina:
 - a) bendrą visų valstybių narių pažangą, daromą siekiant 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto poveikio klimatui neutralumo tikslo, kurio įgyvendinimas išreikštas 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta trajektorija;
 - b) bendrą visų valstybių narių pažangą, daromą prisitaikant prie klimato kaitos, kaip nurodyta 4 straipsnyje.Komisija to vertinimo išvadas kartu su atitinkamais kalendoriniais metais pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnį parengta Energetikos sąjungos būklės ataskaita pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai.
2. Iki 2023 m. rugsėjo 30 d., o vėliau kas 5 metus Komisija peržiūri:
 - a) Sąjungos priemonių suderinamumą su 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto poveikio klimatui neutralumo tikslu, kurio įgyvendinimas išreikštas 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta trajektorija;
 - b) Sąjungos priemonių tinkamumą, kad būtų užtikrinta prisitaikymo prie klimato kaitos pažanga, nurodyta 4 straipsnyje.
3. Jei, remdamasi 1 ir 2 dalyse nurodytu vertinimu, Komisija nustato, kad Sąjungos priemonės yra nesuderinamos su 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto poveikio klimatui neutralumo tikslu ar netinkamos tam, kad būtų užtikrinta prisitaikymo prie klimato kaitos pažanga, nurodyta 4 straipsnyje, arba kad pažanga, daroma siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo arba prisitaikant prie klimato kaitos, nurodyta 4 straipsnyje, yra nepakankama, ji peržiūri 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą trajektoriją ir kartu pagal Sutartis imasi reikiamų priemonių.
4. Komisija, prieš priimdama bet kokią priemonių projektą arba pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, juos įvertina atsižvelgdama į 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą poveikio klimatui neutralumo tikslą, kurio įgyvendinimas išreikštas 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta trajektorija, ir tą vertinimą įtraukia į visus prie tų priemonių ar pasiūlymų pridedamus poveikio vertinimus, o priėmimo metu to vertinimo rezultatus paskelbia viešai.

6 straipsnis

Nacionalinių priemonių vertinimas

1. Iki 2023 m. rugsėjo 30 d., o vėliau kas 5 metus Komisija įvertina:
 - a) remdamasi pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 teikiamais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais arba kas dvejus metus teikiamomis pažangos ataskaitomis tiek, kiek jie susiję su 2 straipsnio 1 dalyje nustatyto poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimu, – nustatytą

nacionalinių priemonių suderinamumą su tuo tikslu, kurio įgyvendinimas išreikštas 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta trajektorija;

- b) atitinkamų nacionalinių priemonių tinkamumą užtikrinti prisitaikymo prie klimato kaitos pažangą, nurodytą 4 straipsnyje.

Komisija to vertinimo išvadas kartu su atitinkamais kalendoriniais metais pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnį parengta Energetikos sąjungos būklės ataskaita pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai.

- 2. Jei Komisija, tinkamai atsižvelgdama į bendrą pažangą, įvertintą pagal 5 straipsnio 1 dalį, nustato, kad valstybės narės priemonės yra nesuderinamos su tuo tikslu, kurio įgyvendinimas išreikštas 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta trajektorija, arba netinkamos, kad būtų užtikrinta prisitaikymo prie klimato kaitos pažanga, nurodyta 4 straipsnyje, ji tai valstybei narei gali pateikti rekomendacijų. Komisija tokias rekomendacijas skelbia viešai.
- 3. Jei rekomendacija teikiama pagal 2 dalį, laikomasi šių principų:
 - a) atitinkama valstybė narė deramai atsižvelgia į rekomendaciją, laikydamasi valstybių narių ir Sąjungos solidarumo, taip pat valstybių narių tarpusavio solidarumo principo;
 - b) atitinkama valstybė narė savo pirmoje pažangos ataskaitoje, teikiamoje pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 straipsnį kitais metais po metų, kuriais buvo pateikta rekomendacija, išdėsto, kaip ji tinkamai atsižvelgė į rekomendaciją. Jeigu atitinkama valstybė narė nusprendžia į rekomendaciją ar kurią nors esminę jos dalį neatsižvelgti, ji pateikia Komisijai argumentus;
 - c) rekomendacijos turėtų papildyti naujausias konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, pateiktas per Europos semestrą.

7 straipsnis

Bendrosios nuostatos dėl Komisijos vertinimo

- 1. Komisija, atlikdama 5 ir 6 straipsniuose nurodytą vertinimą, remiasi ne tik 6 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytomis nacionalinėmis priemonėmis, bet ir bent šiais elementais:
 - a) pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 pateikta ir į ataskaitas įtraukta informacija;
 - b) EAA ataskaitomis;
 - c) Europos statistika ir duomenimis, įskaitant, jei turima, duomenis apie nuostolius, patirtus dėl neigiamo klimato poveikio,
 - d) geriausiais turimais moksliniais duomenimis, įskaitant naujausias IPCC ataskaitas, ir
 - e) visa papildoma informacija apie aplinkos atžvilgiu tvarias Sąjungos ir valstybių narių investicijas, įskaitant, kai turima, informaciją apie investicijas, atitinkančias Reglamento (ES) 2020/... [Taksonomijos reglamento] reikalavimus.
- 2. Rengti 5 ir 6 straipsniuose nurodytą vertinimą Komisijai padeda EAA, vadovaudamasi savo metine darbo programa.

8 straipsnis

Visuomenės dalyvavimas

Komisija bendradarbiauja su visomis visuomenės grupėmis, kad sudarytų joms sąlygas ir jas įgalintų imtis veiksmų, kuriais siekiama kurti neutralaus poveikio klimatui ir klimato kaitos poveikiui atsparią visuomenę. Komisija sudaro palankesnes sąlygas visais lygmenimis, įskaitant nacionalinį, regioninį ir vietos lygmenis, vykdyti įtraukų ir visiems socialiniams partneriams, piliečiams ir pilietinei visuomenei prieinamą procesą, per kurį būtų keičiamasi geriausia patirtimi ir nustatomi veiksmai, kuriais būtų prisidedama prie šio reglamento tikslų įgyvendinimo. Be to, Komisija gali pasinaudoti valstybių narių pagal Reglamento (ES) 2018/1999 11 straipsnį užmegztais daugiapakopiais dialogais klimato ir energetikos klausimais.

9 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 3 straipsnio 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo ... [Leidinių biuras: šio reglamento įsigaliojimo data].
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 3 straipsnio 1 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 3 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

10 straipsnis

Reglamento (ES) 2018/1999 daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) 2018/1999 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:
„a) įgyvendinti strategijas ir priemonės, skirtas tam, kad būtų pasiektas Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslas, nustatytas Reglamento / [Klimato teisės akto] 2 straipsnyje, energetikos sąjungos tikslai ir įvykdyti jos uždaviniai, o pirmuoju

dešimties metų laikotarpiu nuo 2021 iki 2030 m. visų pirma būtų pasiekti Sąjungos 2030 m. energetikos ir klimato politikos tikslai;“;

- 2) 2 straipsnio 7 punktą pakeičiamas taip:

„7) prognozės – iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbentais pašalinamo ŠESD kiekio arba energetikos sistemos plėtos prognozės, į kurias įtraukiami bent šešerių iš eilės būsimų metų, kurių paskutinis skaitmuo yra 0 arba 5 ir kurie eina iškart po ataskaitinių metų, kiekybiniai įverčiai;“;

- 3) 3 straipsnio 2 dalies f punktas pakeičiamas taip:

„f) planuojamos politikos ir priemonių, taikomų siekiant įvykdyti šios dalies b punkte nurodytus uždavinius, poveikio vertinimas, įskaitant jų derėjimą su Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslu, nustatyto Reglamento [Klimato teisės akto] 2 straipsnyje, ilgalaikiais išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslais pagal Paryžiaus susitarimą ir ilgalaikėmis strategijomis, nurodytomis 15 straipsnyje;“;

- 4) 8 straipsnio 2 dalis papildoma šiuo e punktu:

„e) būdą, kuriuo esama politika ir priemonėmis ir planuojama politika ir priemonėmis bus prisidėta prie Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, nustatyto Reglamento [Klimato teisės akto] 2 straipsnyje, įgyvendinimo.“;

- 5) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Daugiapakopis dialogas klimato ir energetikos klausimais

Kiekviena valstybė narė, laikydamosi nacionalinių taisyklių, pradeda daugiapakopį dialogą klimato ir energetikos klausimais, kuriame gali aktyviai dalyvauti vietos valdžios institucijos, pilietinės visuomenės organizacijos, verslo bendruomenė, investuotojai ir kiti atitinkami suinteresuotieji subjektai bei plačioji visuomenė ir aptarti, kaip įgyvendinamas Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslas, nustatytas Reglamento [Klimato teisės akto] 2 straipsnyje, taip pat įvairius numatytus energetikos ir klimato srities politikos scenarijus, įskaitant ilgalaikes priemones, ir stebėti pažangą, nebent ji jau turi struktūrą, kuria naudojamos šiuo tikslu. Vykdamas tokį dialogą, galima aptarti integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus.“;

- 6) 15 straipsnio 3 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) siekti ilgainiui sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir didinti absorbentais pašalinamą šių dujų kiekį visuose sektoriuose, laikantis Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, nustatyto Reglamento [Klimato teisės akto] 2 straipsnyje;“;

- 7) I priedo 1 dalis iš dalies keičiama taip:

- a) A skirsnio 3.1.1 punkto i papunktis pakeičiamas taip:

„i) Politika ir priemonės, kuriomis siekiama Reglamentu (ES) 2018/842 nustatyto tikslo, nurodyto 2.1.1 punkte, taip pat politika ir priemonės, kuriomis laikomasi Reglamento (ES) 2018/841 reikalavimų, apimančios visus pagrindinius sektorius, kuriuose išmetamos ŠESD, ir sektorius, kuriuose turi būti didinamas šalinimas, atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralumo tikslą, nustatytą Reglamento [Klimato teisės akto] 2 straipsnyje“;

- b) B skirsnis papildomas šiuo 5.5 punktu:

„5.5. Planuojamos politikos ir priemonių indėlis įgyvendinant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslą, nustatytą Reglamento [Klimato teisės akto] 2 straipsnyje“;

8) VI priedo c punkto viii papunktis pakeičiamas taip:

„viii) vertinimą, kaip politika arba priemonėmis prisidedama prie Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, nustatyto Reglamento [Klimato teisės akto] 2 straipsnyje, ir ilgalaikės strategijos, nurodytos 15 straipsnyje, įgyvendinimo;“.

11 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

Turinys

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA
 - 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
 - 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (programų grupė)
 - 1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su
 - 1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
 - 1.4.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį
 - 1.4.2. Papildoma Sąjungos dalyvavimo nauda
 - 1.4.3. Panašios patirties išvados
 - 1.4.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis
 - 1.5. Trukmė ir finansinis poveikis
 - 1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)
2. VALDYMO PRIEMONĖS
 - 2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės
 - 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)
 - 2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas
 - 2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)
 - 2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas
 - 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės
3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS
 - 3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės)
 - 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka
 - 3.2.2. Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka
 - 3.2.3. Trečiųjų šalių įnašai
 - 3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas)

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) (*programų grupė*)

Klimato politika

34 antraštinė dalis (2014–2020 m. DFP) – 9 antraštinė dalis (2021–2027 m. DFP)

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☒ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai³⁸

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vieno ar daugiau veiksmų sujungimu arba nukreipimu į kitą / naują veiksmą

1.4. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.4.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Komunikate „Europos žaliasis kursas“ dar kartą patvirtinamas Komisijos užmojis pasiekti, kad iki 2050 m. Europa taptų pirmuoju neutralaus poveikio klimatui žemynu. Ilgalaikį ES poveikio klimatui neutralumo tikslą patvirtino tiek Europos Parlamentas, tiek Europos Vadovų Taryba. Šiuo pasiūlymu siekiama nustatyti ES poveikio klimatui neutralizavimo sistemą ir, be kita ko, užsibrėžto tikslo įgyvendinimo scenarijų. Atitinkamos Sąjungos institucijos ir valstybės narės turi imtis būtinų priemonių pasiūlymui įgyvendinti. Be to, valstybės narės, rengdamos pagal Valdymo reglamentą teikiamus planus ir ataskaitas, turi atsižvelgti ir į ilgalaikę perspektyvą. Komisija turi atlikti įvairias užduotis, kaip antai: peržiūrėti 2030 m. tikslą ir visas atitinkamas susijusias politikos priemones, skirtas persvarstyti tikslui pasiekti, nustatyti trajektoriją, įvertinti esamos politinės sistemos suderinamumą, kas penkerius metus atlikti vertinimą, teikti rekomendacijas ir diegti papildomas ES lygmens priemones.

1.4.2. Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmams.

Priežastys imtis Europos lygmens veiksmų (*ex ante*). Klimato kaita yra tarpvalstybinė problema ir jos negalima išspręsti vien tik nacionalinio arba vietos lygmens veiksmams.

³⁸

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Numatoma sukurti Sąjungos pridėtinė vertė (*ex post*). Koordinuotais ES veiksmis galima veiksmingai papildyti ir sustiprinti nacionalinio arba vietos lygmens veiksmus ir klimato politikos priemones.

1.4.3. *Panašios patirties išvados*

ES sukūrė išsamią politikos programą, skirtą išmetamam ŠESD kiekiui mažinti. Siekdama neutralizuoti poveikį klimatui, ji jau pradėjo modernizuoti ir pertvarkyti ekonomiką. 1990–2018 m. ES išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažino 23 proc., o ekonomika išaugo 61 proc. Tačiau tikėtina, kad pagal dabartinę politiką išmetamas ŠESD kiekis iki 2050 m. bus sumažintas tik 60 proc., todėl norint iki 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui reikia nuveikti daug daugiau.

1.4.4. *Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Pasiūlymu siekiama papildyti esamą politikos programą nustatant ilgalaikę veiksmų kryptį ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą įtvirtinant ES teisėje, sustiprinant prisitaikymo prie klimato kaitos pastangas, numatant trajektorijos nustatymo ir peržiūros iki 2050 m. procesą, reguliary vertinimą ir procedūrą, kuri būtų taikoma nepakankamos pažangos ar nesuderinamumo atvejais. Jame taip pat nustatoma užduotis Komisijai peržiūrėti esamą politiką ir Sąjungos teisės aktus, kad jie derėtų su poveikio klimatui neutralumo tikslu ir trajektorija. Jame Komisijai nustatoma užduotis įvertinti poreikį nustatyti aukštesnį Sąjungos 2030 m. išmetamo ŠESD mažinimo tikslą ir dėl jo teikti pasiūlymus, kad jis derėtų su 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslu. Pasiūlymas dera su Reglamentu (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo ir jo daliniais pakeitimais.

1.5. Trukmė ir finansinis poveikis

☐ trukmė ribota

- ☐ galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD],
- ☐ įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM, o mokėjimų asignavimų – nuo MMMM iki MMMM;

☒ trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – neribotos trukmės nuo 2020 m.,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.6. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

☒ Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

- ☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis

☐ Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtiems organams;
- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☐ Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems organams;
- ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Komisijai rengti ataskaitas ir stebėti bei vertinti pažangą, pagal šį reglamentą daromą prisitaikant prie klimato kaitos, padės Europos aplinkos agentūra, vadovaudamasi savo metine darbo programa.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pasiūlymas grindžiamas patikima informacijos apie išmetamą ŠESD kiekį skaidrumo užtikrinimo sistema, integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir visa kita informacija apie klimatą, nurodyta, pvz., Reglamente dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, todėl reikalavimų teikti papildomas ataskaitas valstybėms narėms nenustatoma. Komisijos atliktino vertinimo terminai priderinti prie Paryžiaus susitarimo tvarkaraščių ir pagal Valdymo reglamentą nustatytos peržiūros terminų. Komisijos rekomendacijų teikimo procedūra susieta su minėto Komisijos kas penkerius metus atliekamo vertinimo procedūra.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Netaikoma. Pasiūlymu neįgyvendinama finansinė programa, bet formuojama ilgalaikė politika. Valdymo būdas, finansavimo įgyvendinimo mechanizmas, mokėjimo tvarka ir kontrolės strategija su klaidų lygiu nesiejami. Įgyvendinant šį pasiūlymą reikės persikirstyti Komisijos žmogiškuosius išteklius ir šiek tiek padidinti Europos aplinkos agentūros (EAA) darbuotojų skaičių. Įdiegtos atitinkamos procedūros.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Valstybės narės gali vėluoti vykdyti savo planavimo ir ataskaitų teikimo pareigas, nustatytas Reglamente dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo. Kadangi jau turimos tinkamai įtvirtintos ataskaitų teikimo sistemos (nustatytos Reglamente dėl klimato stebėsenos mechanizmo ir įtrauktos į Valdymo reglamentą), pagal kurias teikiama su klimatu susijusi informacija, yra įdiegtos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad išmetamo ŠESD kiekio ataskaitos būtų pateikiamos laiku, būtų atliekama jų kokybės kontrolė, galėtų būti pašalinti trūkumai, o savo pareigos teikti ataskaitas nevykdančioms valstybėms narėms būtų suteikta pagalba.

Be to, siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo taikomos Sąjungos ir nacionalinės priemonės gali būti netinkamos arba gali būti daroma nepakankama pažanga. Todėl pasiūlyme numatoma reguliariai vertinti pažangą, atlikti peržiūras, teikti rekomendacijas ir nustatyti papildomas priemones. Be to, pasiūlyme numatoma atlikti vertinimą ir siūlyti padidinti Sąjungos 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą bei nustatyti jo įgyvendinimo trajektoriją.

Dėl šios iniciatyvos nekyla reikšmingos naujų rūšių rizikos, kuriai nebūtų taikoma esama vidaus kontrolės sistema.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Šia iniciatyva nenustatoma naujos svarbios kontrolės, kuri nebūtų įtraukta į esamą vidaus kontrolės sistemą, ir (arba) dėl šios iniciatyvos nekyla reikšmingos naujų rūšių rizikos, kuriai ta sistema nebūtų taikoma.

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemonės, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Konkrečių priemonių, kurioms netaikomas Finansinis reglamentas, nenumatyta.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija ir siūloma nauja biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų tipas	Įnašas			
	Numeris 5 (7) [Išlaidų kategorija – Europos viešasis administravimas]	DA / NDA ³⁹	ELPA šalių ⁴⁰	valstybių kandidačių ⁴¹	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento [21 straipsnio 2 dalies b punktą]
	34 01 01 01 / 20 02 01 02 34 01 02 01 / 20 02 06 01	NDA	NE	NE	NE	NE

³⁹ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁴⁰ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁴¹ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5 (7)	„Administracinės išlaidos“
--	--------------	----------------------------

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Po 2027 metų	IŠ VISO
Žmogiškieji ištekliai		0,300	0,450	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600		4,350
Kitos administracinės išlaidos		0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050		0,400
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650		4,750

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	Po 2027 metų	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal visas daugiametės finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Įsipareigojimai	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650		4,750
	Mokėjimai	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650		4,750

3.2.2. Numatomo poveikio administracinio pobūdžio asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
-------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	---------

Daugiametės finansinės programos 5 (7) IŠLAIDŲ KATEGORIJA									
Žmogiškieji ištekliai	0,300	0,450	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600	4,350
Kitos administracinės išlaidos	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,400
Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	4,750

IŠ VISO	0,350	0,500	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650	4,750
----------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.2.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
Komisijos būstinė ir atstovybės	2	3	4	4	4	4	4	4
Delegacijos								
Moksliniai tyrimai								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais) – CA, LA, SNE, INT ir JPD ⁴² 7 išlaidų kategorija								
Finansuojama pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	- būstinėje							
	- delegacijose							
Finansuojama iš programos paketo lėšų ⁴³	- būstinėje							
	- delegacijose							
Moksliniai tyrimai								
Kita (nurodyti)								
IŠ VISO	2	3	4	4	4	4	4	4

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prirėkus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	Šie papildomi žmogiškieji ištekliai (4 etato ekvivalentai (administratoriai) nuo 2022 m.) reikalingi konkrečioms užduotims atlikti: padėti GD rengti ir teikti tarpinstituciniu lygmeniu tvirtinti klimato teisės aktus <i>stricto sensu</i> ir vykdyti tolesnę su jais susijusią stebėseną, <u>neįskaitant</u> koordinavimo / informavimo aspekto. Tačiau tolesnis poveikis darbo krūviui, susijęs su vėliau pagal Klimato teisės aktą rengiamomis tiek teisėkūros, tiek ne teisėkūros iniciatyvomis, yra daug platesnio pobūdžio ir bus atspindėtas kitur.
Išorės darbuotojai	Netaikoma

⁴² CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

⁴³ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

3.2.3. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☒ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☐ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA „AGENTŪROS“

Europos aplinkos agentūra

Turinys

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA
 - 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas
 - 1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)
 - 1.3. Pasiūlymas susijęs (-usi) su
 - 1.4. Tikslas (-ai)
 - 1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)
 - 1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)
 - 1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis
 - 1.4.4. Veiklos rezultatų rodikliai
 - 1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas
 - 1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį
 - 1.5.2. Papildoma Sąjungos dalyvavimo nauda
 - 1.5.3. Panašios patirties išvados
 - 1.5.4. Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis
 - 1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą
 - 1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis
 - 1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)
2. VALDYMO PRIEMONĖS
 - 2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės
 - 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)
 - 2.2.1. Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas
 - 2.2.2. Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)
 - 2.2.3. Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas
 - 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės
3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

- 3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kuriai (-ioms) daromas poveikis
- 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms
 - 3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka
 - 3.2.2. Numatomas poveikis [įstaigos] asignavimams
 - 3.2.3. Numatomas poveikis [įstaigos] žmogiškiesiems ištekliams
 - 3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa
 - 3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai
- 3.3. Numatomas poveikis pajamoms

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA „AGENTŪROS“

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralizavimo sistema ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas)

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Klimato politika

34 antraštinė dalis (2014–2020 m. DFP) – 09 antraštinė dalis (2021–2027 m. DFP)

1.3. Pasiūlymas susijęs (-usi) su:

☒ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁴⁴

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimu

☐ vienos ar kelių priemonių įtraukimu į kitą / naują priemonę

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Siūlomu reglamentu siekiama nustatyti ES poveikio klimatui neutralizavimo sistemą ir privalomą ES 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą, numatant peržiūrėti esamą 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą ir nustatant tikslo įgyvendinimo iki 2050 m. trajektoriją, prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmus ir valdymo procesą, pagal kurį ES galėtų kryptingai siekti tikslo.

Pasiūlymas yra esminis Europos žaliojo kurso, vieno iš šešių plataus užmojo tikslų, nustatytų Pirmininkės U. von der Leyen politinėse gairėse, elementas.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Svarbiausias konkretus tikslas: neutralaus poveikio klimatui tikslas, kurio siekiama užtikrinant tinkamai veikiančią ES anglies dioksido rinką ir sąžiningą veiklos sistemą, padedančią ES valstybėms narėms išmetamą ŠESD kiekį mažinti kituose sektoriuose.

Atitinkama VGV / VGB veikla: Europos žaliasis kursas

⁴⁴

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Šiuo pasiūlymu siekiama nustatyti ES poveikio klimatui neutralizavimo sistemą. Išsamioje analizėje, kuria grindžiamas komunikatas „Švari mūsų visų planeta“, atsižvelgiant į visus pagrindinius ekonomikos sektorius nagrinėjama, kaip neutralizuoti poveikį klimatui. Poveikis šiems sektoriams bus daromas vėliau, kai bus pateikti galimi papildomi esamų teisės aktų bei politikos peržiūros arba papildomų politikos priemonių pasiūlymai. Nacionalinio lygmens poveikis atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams priklausys nuo valstybių narių pasirinktų nacionalinių politikos įgyvendinimo priemonių pobūdžio ir aprėpties.

Stebėsenos ir ataskaitų teikimo procesus grindžiant procesais, nustatytais Reglamente dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, turėtų būti kuo labiau sumažinta valstybėms narėms tenkanti administracinė našta, o kartu pagerinta informacijos kokybė ir užtikrintas didesnis skaidrumas. Be to, pasiūlymu siekiama vertinimo terminus priderinti prie Paryžiaus susitarimo tvarkaraščių.

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir pasiekimų stebėsenos rodiklius.

Įgyvendinant pasiūlymą turėtų būti užtikrinta, kad ES ir valstybės narės sėkmingai siektų iki 2050 m. neutralizuoti ES poveikį klimatui ir dėti didesnes pastangas siekdamos prisitaikyti prie klimato kaitos.

Konkretūs įgyvendinimo stebėsenos rodikliai:

išmetamo ŠESD kiekio sumažinimo ES lygis (nurodomas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 teikiamose ataskaitose);

prisitaikymo prie klimato kaitos veiksmams (nurodomi pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 teikiamose ataskaitose) ir valstybių narių, turinčių prisitaikymo strategijas ir planus (kaip nurodyta pasiūlyme), skaičius.

1.5. **Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas**

1.5.1. *Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį*

Atitinkamos Sąjungos institucijos ir valstybės narės turi imtis būtinų priemonių pasiūlymui įgyvendinti. Be to, valstybės narės, rengdamos pagal Valdymo reglamentą teikiamus planus ir ataskaitas, turi atsižvelgti ir į ilgalaikę perspektyvą. Komisija turi atlikti įvairias užduotis, kaip antai: peržiūrėti 2030 m. tikslą ir visas atitinkamas susijusias politikos priemones, skirtas persvarstytam tikslui pasiekti, nustatyti trajektoriją, įvertinti esamos politinės sistemos suderinamumą, kas penkerius metus atlikti vertinimą, teikti rekomendacijas ir diegti papildomas ES lygmens priemones.

- 1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmis.*

Klimato kaita yra tarpvalstybinė problema ir jos negalima išspręsti vien tik nacionalinio arba vietos lygmens veiksmis. Veiksmingai papildyti ir sustiprinti nacionalinio ir vietos lygmenų veiksmus ir klimato politikos priemones gali koordinuoti ES veiksmas.

- 1.5.3. *Panašios patirties išvados*

ES sukūrė išsamią politikos programą, skirtą išmetamam ŠESD kiekiui mažinti. Siekdama neutralizuoti poveikį klimatui, ji jau pradėjo modernizuoti ir pertvarkyti ekonomiką. 1990–2018 m. ES išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažino 23 proc., o ekonomika išaugo 61 proc. Tačiau tikėtina, kad pagal dabartinę politiką išmetamas ŠESD kiekis iki 2050 m. bus sumažintas tik 60 proc., todėl norint neutralizuoti poveikį klimatui reikia nuveikti daug daugiau.

- 1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Pasiūlymu siekiama papildyti esamą politikos programą nustatant ilgalaikę veiksmų kryptį ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą įtvirtinant ES teisėje, sustiprinant prisitaikymo prie klimato kaitos pastangas, numatant trajektorijos nustatymo ir atnaujinimo iki 2050 m. procesą, reguliarių vertinimą ir procedūrą, kuri būtų taikoma nepakankamos pažangos ar nesuderinamumo atvejais. Jame Komisijai nustatoma užduotis įvertinti poreikį nustatyti aukštesnį Sąjungos 2030 m. išmetamo ŠESD mažinimo tikslą ir dėl jo teikti pasiūlymus, kad jis derėtų su 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslu. Pasiūlymas dera su Reglamentu dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo.

- 1.5.5. *Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą*

-

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☐ **trukmė ribota**

- ☐ pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD]
- ☐ finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM

☒ **trukmė neribota**

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – neribotos trukmės nuo 2020 m.,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

☒ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

- ☐ vykdomųjų įstaigų

☐ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

☐ **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;

- ☒ 70 ir 71 straipsniuose nurodytiems organams;

- ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;

- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;

- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;

- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.

Pastabos

Komisijai rengti penkerių metų pažangos, daromos neutralizuojant poveikį klimatui, vertinimo ataskaitas ir stebėti bei vertinti pažangą, pagal šį reglamentą daromą prisitaikant prie klimato kaitos, padės Europos aplinkos agentūra, vadovaudamasi savo metine darbo programa. EAA šį darbą atliks pagal savo dabartinius įgaliojimus ir vadovaudamasi bendruoju programavimo dokumentu, kuriame išdėstyta daugiametė ir metinė EAA darbo programa (Reglamento (ES) 2019/715 (Finansinio pagrindų reglamento) 32 straipsnis).

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Pasiūlymas grindžiamas patikima informacijos apie išmetamą ŠESD kiekį skaidrumo užtikrinimo sistema ir kita informacija apie klimatą, nurodyta Reglamente dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, todėl reikalavimų teikti papildomas ataskaitas valstybėms narėms nenustatoma. Komisijos atliktino vertinimo terminai priderinti prie Paryžiaus susitarimo tvarkaraščių ir pagal Valdymo reglamentą nustatytos peržiūros terminų. Komisijos rekomendacijų teikimo procedūra susieta su minėto Komisijos kas penkerius metus atliekamo vertinimo procedūra.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Valstybės narės gali vėluoti vykdyti savo planavimo ir ataskaitų teikimo pareigas, nustatytas Reglamente dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo. Kadangi jau turimos tinkamai įtvirtintos ataskaitų teikimo sistemos (nustatytos Reglamente dėl klimato stebėsenos mechanizmo ir įtrauktos į Valdymo reglamentą), pagal kurias teikiama su klimatu susijusi informacija, yra įdiegtos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad išmetamo ŠESD kiekio ataskaitos būtų pateikiamos laiku, būtų atliekama jų kokybės kontrolė, galėtų būti pašalinti trūkumai, o savo pareigas teikti ataskaitas nevykdančioms valstybėms narėms būtų suteikta pagalba.

Be to, siekiant poveikio klimatui neutralumo tikslo taikomos Sąjungos ir nacionalinės priemonės gali būti netinkamos arba gali būti daroma nepakankama pažanga. Todėl pasiūlyme numatoma reguliariai vertinti pažangą, atlikti peržiūras, teikti rekomendacijas ir nustatyti papildomas priemones. Be to, pasiūlyme numatoma atlikti vertinimą ir siūlyti padidinti Sąjungos 2030 m. išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslą bei nustatyti jo įgyvendinimo trajektoriją.

Dėl papildomų agentūros išlaidų kontrolės strategijos pasakytina, kad visos decentralizuotos agentūros glaudžiai bendradarbiauja su Komisijos Vidaus audito tarnyba siekdamos užtikrinti, kad visose vidaus kontrolės sistemos srityse būtų laikomasi atitinkamų standartų. Ši tvarka bus taikoma ir su šiuo pasiūlymu susijusiam agentūrų vaidmeniui.

Be to, kiekvienais finansiniais metais Europos Parlamentas, vadovaudamasis Tarybos rekomendacija ir atsižvelgdamas į Europos Audito Rūmų išvadą, svarsto, ar patvirtinti agentūrų biudžeto vykdymo rezultatus.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Kalbant apie teisėtą, ekonomišką, veiksmingą ir efektyvų asignavimų, susijusių su EAA pagal šį pasiūlymą vykdytinais veiksmais, naudojimą, šia iniciatyva nenustatoma didelės naujų rūšių rizikos, kuriai nebūtų taikoma esama vidaus kontrolės sistema. Veiksmai, kurie turi būti atlikti pagal šį pasiūlymą, bus įgyvendinami nuo 2022 m. visą naujos daugiametės finansinės programos įgyvendinimo laikotarpį.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Valdymo ir kontrolės sistemos yra nustatytos reglamente, kuriuo šiuo metu reglamentuojamas EAA veikimas. Ši įstaiga glaudžiai bendradarbiauja su Komisijos Vidaus audito tarnyba, siekdama užtikrinti, kad visose vidaus kontrolės sistemos srityse būtų laikomasi tinkamų standartų.

Kiekvienais metais Europos Parlamentas, vadovaudamasis Tarybos rekomendacija, tvirtina EAA biudžeto vykdymo rezultatus.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Siekiant kovoti su sukčiavimu, korupcija ir visa kita neteisėta veikla, EAA be jokių apribojimų taikomos 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų nuostatos. EAA turi specialią kovos su sukčiavimu strategiją ir susijusį veiksmų planą. Be to, reglamente, kuriuo įsteigiama EAA, išdėstytos nuostatos dėl EAA biudžeto vykdymo bei kontrolės ir dėl taikytinų finansinių taisyklių, įskaitant nuostatas, kuriomis siekiama užkirsti kelią sukčiavimui ir pažeidimams.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės), kuriai (-ioms) daromas poveikis

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų tipas	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių ⁴⁵	valstybių kandidačių ⁴⁶	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
02 (03)	07 02 06 00 (09 10 02) 34 02 03 (09 02 03)	DA	TAIP	TAIP	TAIP	NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės: netaikoma

⁴⁵ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.
⁴⁶ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	2 (3)	2 išlaidų kategorija: tvarus augimas; gamtos ištekliai (3 išlaidų kategorija: gamtos ištekliai ir aplinka – nuo 2021 m.)
--	--------------	---

EAA 07 02 06 (09 10 02)			2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
1 antraštinė dalis	Įsipareigojimai	(1)	0,000	0,000	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,870
	Mokėjimai	(2)	0,000	0,000	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,870
2 antraštinė dalis	Įsipareigojimai	(1a)	0,000	0,000	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,300
	Mokėjimai	(2a)	0,000	0,000	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,300
3 antraštinė dalis	Įsipareigojimai	(3a)									
	Mokėjimai	(3b)									
IŠ VISO asignavimų [EAA]	Įsipareigojimai	=1+1a +3a	0,000	0,000	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	1,170
	Mokėjimai	=2+2a +3b	0,000	0,000	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	1,170

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	5 (7)	„Administracinės išlaidos“ – atskira finansinė ataskaita dėl poveikio Klimato politikos GD
--	--------------	--

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos 1–5 (1–7) IŠLAIDŲ KATEGORIJAS*	Isipareigojimai	0,000	0,000	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	1,170
	Mokėjimai	0,000	0,000	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	0,195	1,170

* Pažymėtina, kad papildomi EAA poreikiai turi būti patenkinti programai LIFE skirtą biudžetą perkėlus į agentūros biudžeto eilutę.

3.2.2. *Numatomas poveikis EAA asignavimams*

- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

3.2.3. Numatomas poveikis EAA žmogiškiems ištekliams

3.2.3.1. Santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
Laikinieji darbuotojai (AD lygių)									
Laikinieji darbuotojai (AST lygių)									
Sutartininkai*			0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,870
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai									
IŠ VISO			0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,145	0,870

* Pagrįsta vidutinėmis sutartininkų išlaidomis, siekiančiomis 55 000 EUR, kurioms taikomas EAA korekcinis koeficientas, t. y. $1,319 \times 55\,000 = \text{EUR } 72\,545$ (išskyrus 2 antraštinėje dalyje nurodytas pridėtines išlaidas)

Personalo poreikiai (etatų vienetais):

	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	IŠ VISO
Laikinieji darbuotojai (AD lygių)									
Laikinieji darbuotojai (AST lygių)									
Sutartininkai*			2	2	2	2	2	2	
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai									
IŠ VISO			2	2	2	2	2	2	

3.2.3.2. Numatomi pagrindinio GD žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip, kaip paaiškinta atskiroje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje:

Sąmatą nurodyti sveikaisiais skaičiais (arba ne smulkiau nei dešimtyjų tikslumu)

	2020 meta i	2021 me tai	2022 met ai	2023 met ai	2024 met ai	2025 me tai	2026 met ai	2027 met ai
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)								
XX 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės)	2	3	4	4	4	4	4	4
XX 01 01 02 (Delegacijos)								
XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)⁴⁷								
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto)								
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT ir JPD atstovybėse)								
XX 01 04 yy ⁴⁸ - būstinėje ⁴⁹								
- delegacijose								
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai)								
10 01 05 02 (CA, SNE, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai)								
Kitos biudžeto eilutės (nurodyti)								
IŠ VISO	2	3	4	4	4	4	4	4

⁴⁷ CA – sutartininkas („Contract Staff“), LA – vietos darbuotojas („Local Staff“), SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“), INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Agency staff“), JPD – jaunesnysis delegacijos specialistas („Junior Professionals in Delegations“).

⁴⁸ Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

⁴⁹ Paprastai struktūrinių fondų, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos žuvininkystės fondo (EŽF) atveju.

34 yra atitinkama 2020 m. politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

09 yra atitinkama 2021–27 m. politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.4. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.
- ☐ Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.
- ☐ Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą.

3.2.5. *Trečiųjų šalių įnašai*

- ☒ Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.
- Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

3.3. **Numatomas poveikis pajamoms**

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - ☐ nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms